

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Jakub Filip
Téma práce:	Dopravní kriminalita a její prevence
Rozsah práce	61 stran vlastního textu (73 včetně dalších náležitostí)
Datum odevzdání práce:	22.6.2019
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Dopravní kriminalita nebyvala dříve běžně v učebnicích kriminologie zmiňována, přesto s ohledem na význam dopravy pro dnešní svět je namístě zabývat se i tímto fenoménem, v jehož rámci hojně dochází z důvodu protiprávních jednání k významným následkům na životě a zdraví lidí a na cizím majetku. V dopravě totiž umírá výrazně více osob, než při násilné kriminalitě, podobně je též mnohem větší pravděpodobnost, že každý z nás se stane obětí kriminálního činu v dopravě, než činu násilné povahy. Specifičnost spočívá též v tom, že velká část populace je řidičem nějakého dopravního prostředku, takže je současně nejen potenciální obětí takového trestného činu, ale i jeho potenciálním pachatelem. Tento druh kriminality tak vykazuje určité zvláštnosti oproti jiným druhům kriminality, kterým je třeba se také věnovat. Následky způsobené při dopravní kriminalitě jsou často velmi vážné, četnost tohoto druhu kriminality je též vysoká, specifika jsou vykazována na straně pachatelů i obětí, navíc neustále se zvyšuje hustota dopravy, počet dopravních prostředků etc. Specifika se týkají i prevence před tímto druhem kriminality, je možno činit opatření zamezující selhání lidského faktoru, je možno činit opatření technického rázu, která budou zaměřena na dopravní prostředky, ale též na tzv. objektivní podmínky provozu, zejména na uspořádání, značení a stav komunikací. Dopravní kriminalita není v trestním zákoníku soustředěna na jednom místě v jedné hlavě, je proto třeba se nejprve zabývat tím, jaké trestné činy ve spojitosti s dopravou mohou být spáchány. Žádoucí jsou i úvahy kriminálně politické s návrhy de lege ferenda. S ohledem na prudký vývoj technologií a rozvoj dopravy tak jde o téma stále živé, a proto i vhodné ke zpracování v diplomové práci. V rámci tématu je možno zaměřit svou pozornost různým směrem – na příčiny tohoto druhu kriminality, možnosti postihu pachatelů a jejich nápravy, prevenci před touto kriminalitou, je možno zaměřit se na určitý druh kriminality, konkrétní účastníky dopravy (mladé řidiče, seniory, chodce, cyklisty etc.), nebezpečnost jednotlivých druhů pozemních komunikací apod. Autor se zaměřil především na dopravní trestnou činnost páchanou cyklisty a na cyklistech, neboť se sám aktivním cyklistou, který na jízdě kole tráví v silničním provozu hodiny denně.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

- teoretické znalosti – byly potřeba znalosti z oboru kriminologie a trestního práva hmotného, též z dalších právních oborů (ústavního, správního či civilního), ale i z dalších doprovodných věd kriminálních (kriminalistiky či kriminální politiky),
- vstupní údaje a jejich zpracování – autor se měl zabývat současným stavem kriminality v dopravě a stávající právní úpravou, zohlednit současnou i dřívější judikaturu, příp. provést srovnání historické či mezinárodní, vhodné by bylo využít především různé statistiky, případně též kazuistiku, či vlastní kriminologické výzkumy,
- použité metody – odpovídají tématu, jde především o analýzu stávajícího stavu s prvky syntézy.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce má práce náležitosti kladené na diplomové práce na PFUK.

Autor práci rozdělil do 4 kapitol, k nimž přidal úvod a závěr. V první kapitole se věnoval fenomenologii dopravní kriminality, vysvětlil pojem, zmínil druhy dopravy, aby pak svou pozornost zaměřil na silniční dopravu, zmínil určité zvláštnosti tohoto druhu kriminality, rozvedl, jaké trestné činy podle něj do tohoto druhu kriminality spadají. Druhá kapitola byla zaměřena na statistiky spojené s tímto druhem kriminality, již zde zaměřil svou pozornost na dopravní nehody s účastí cyklistů. V následující kapitole, která tvoří jakési jádro práce, se specificky, jak naznačil již v úvodu práce, věnoval problematice dopravní trestné činnosti s účastí cyklistů. Především se zabýval dopravními nehodami, jejichž účastníky byli cyklisté, ať už jako jejich oběti nebo jejich původci, dále se věnoval trestnému činu ohrožení pod vlivem návykové látky a pojednání uzavřel doplňující pojednáními o možnosti uložit trest zákazu činnosti, o neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku a o pravidlech silničního provozu při cyklistických závodech. Poslední kapitolu věnoval prevenci dopravní kriminality se specifickým zaměřením na cyklisty. Struktura práce je tak logická a vhodná, jakkoliv je možno (zvláště u takto širokého tématu) si představit jiné pojetí práce, autor postupoval od obecného ke zvláštnímu, vhodně zaměřil svou práci na specifický problém účasti cyklistů na silničním provozu, což v pracích podobného rázu nebývá rozvedeno. Za to je třeba autora ocenit.

4. Vyjádření k práci

Práce se v obecných otázkách dopravní kriminality podobá jiných diplomovým pracím psaným na stejné téma, vymyká se však specifickým zaměřením na účast cyklistů na silničním provozu, resp. na trestnou činnost páchanou cyklisty nebo na cyklistech. Je zde patrné zaměření autora, který cyklistu po dlouhou dobu provozuje závodně, čímž je mu dané téma blízké. V práci seznamuje čtenáře s dostupnou českou judikaturou vyšších soudů, v níž byla řešena trestná či jiná protiprávní činnost ve spojitosti s jízdou na bicyklu, provádí vlastní rozbor situací a mnohdy zaujímá i vlastní kritické stanovisko, což je třeba ocenit. Čtenáře seznámil též s rizikovostí účasti cyklistů na silničním provozu, jak vyplývá ze statistických údajů. Vlastní i takto získané poznatky jsou pak pro autora východiskem pro doporučení legislativních změn, jde-li o tento fenomén. Jde tak o kvalitní zpracování zvoleného tématu na

poměrně malém prostoru se specifickou nadstavbou, kterou se práce odlišuje od jiných prací na stejné téma.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce splněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Zachována, práce nevykazuje známky plagiátorství.
Logická stavba práce	Stavba práce je logická (viz výše).
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Přehled použité literatury uvádí základní prameny pro diplomantovu práci, jsou zde zmíněny učebnice kriminologie a trestního práva, dále práce kriminologické, kriminalistické či z jiných vědních oborů, diplomant pracoval i s některými monografiemi a odbornými články. Přehled literatury není rozsáhlý, ale vcelku vyčerpávající (ostatně v české literatuře nejde o frekventované téma), podává základní přehled o pracích na dané téma, ve spojení s internetovými zdroji čítá několik desítek pramenů. Diplomant nečerpal výlučně z místních zdrojů, zmiňuje i některé zdroje cizojazyčné. Diplomant dodržoval uznávaná pravidla pro citaci, uváděl práce v souladu s českými normami ČSN ISO 690, resp. 690-2.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedené analýzy je vzhledem k tématu dostatečná, jakkoliv v mnohých ohledech si lze představit podrobnější rozbor či polemiku, což by ale významně navyšovalo rozsah práce, která navíc má být zaměřená kriminologicky, nikoli na trestněprávní dogmatiku či kriminalistiku. Ocenit je třeba především oblast věnovanou problematice cyklistiky, zejména úvahy na téma jízdy pod vlivem návykových látek a doporučení bezpečnostních opatření ve vztahu k cyklistům.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je na dobré úrovni, odpovídá nárokům kladeným na vysokoškolské kandidátské práce. Diplomant v práci využíval i tabulky a grafy.

Jazyková a stylistická úroveň	I jazyková a stylistická úroveň je dobrá, práce je až na výjimky prosta pravopisných chyb.
-------------------------------	--

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji práci k obhajobě. Diplomant by se při obhajobě mohl vyjádřit k možnosti postihu cyklisty za ohrožení pod vlivem návykové látky a k vlastním návrhům de lege ferenda.
Navržený klasifikační stupeň	1 (výborně)

V Praze dne 24.9.2019

JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
vedoucí diplomové práce